

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 339/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. septembra 2018 prerokoval návrhy [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Kľačanovou, A. Kmeťa 28, Martin, a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátkou Mgr. Martinou Chorváthovou, A. Kmeťa 28, Martin, na obnovu konania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 596/2016 a takto

r o z h o d o l :

Návrhy [REDACTED] a [REDACTED] na obnovu konania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 596/2016 o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 7. augusta 2018 doručený návrh [REDACTED] (ďalej len „navrhovateľ“), na obnovu konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 596/2016. Následne 8. augusta 2018 bol ústavnému súdu doručený obsahovo zhodný návrh [REDACTED] (ďalej len

„navrhovateľka“, spolu ďalej len „navrhovatelia“), ktorým sa taktiež dožadovala obnovy daného konania.

2. Po preskúmaní oboch návrhov ústavný súd zistil, že vychádzajú z obdobných skutkových a právnych skutočností. Ústavný súd preto v záujme hospodárnosti konania podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku uznesením č. k. PLs. ÚS 19/2018-8 z 12. septembra 2018 spojil tieto návrhy na spoločné konanie.

3. Navrhovatelia sa svojimi návrhmi domáhali obnovy konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 596/2016 (ďalej len „označené konanie ústavného súdu“), v ktorom vystupovali v procesnom postavení sťažovateľov domáhajúcich sa vyslovenia porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 D 289/2013 (ďalej len „dedičské konanie“). Navrhovatelia preto navrhovali zrušiť uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 596/2016 z 13. septembra 2016 (ďalej len „uznesenie z 13. septembra 2016“), ktorým boli ich sťažnosti odmietnuté ako zjavne neopodstatnené, vec vrátiť ústavnému súdu na ďalšie konanie a priznať im trovy právneho zastúpenia.

4. Navrhovatelia svoje návrhy zhodne odôvodňujú tým, že ako účastníci označeného konania ústavného súdu boli nespokojní s výsledkom daného konania, preto podali sťažnosti Európskemu súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ktoré boli vedené pod č. 44005/17 a č. 44023/17. Navrhovatelia v tejto súvislosti uviedli, že ESLP o ich sťažnostiach rozhodol rozhodnutím č. 44005/17 z 8. februára 2018 tak, že skonštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru prameniace z neprimeranej dĺžky civilného konania.

5. Navrhovatelia sú toho názoru, že v prerokúvanej veci sú splnené podmienky na obnovu označeného konania ústavného súdu aj napriek absencii výslovného príkazu opätovného preskúmania napadnutého rozhodnutia v rozhodnutí ESLP, pričom je v záujme poskytnutia materiálnej ochrany práv navrhovateľov nevyhnutne potrebné, aby sa ústavný súd opätovne dôkladne zaoberal pôvodnými sťažnostnými námietkami, ktoré neboli v pôvodnom konaní preskúmané pred ústavným súdom z vecného hľadiska, aj s prihliadnutím na okolnosť, že to je potrebné na dosiahnutie účelu obnovy konania.

6. Navrhovatelia považujú celkovú dĺžku dedičského konania sp. zn. 18 D 289/2013 v rozsahu 3 rokov 2 mesiacov a 5 dní na jednom stupni konania za neprimeranú, neadekvátnu a absolútne neprijateľnú najmä s poukazom na to, že poručiiteľka zanechala závet, okruh dedičov bol zrejmý od začiatku dedičského konania a povinnosťou notára ako súdneho komisára bolo len ustáliť rozsah majetku patriaceho do dedičstva po nebohej poručiiteľke. Navrhovatelia sa nestotožňujú s právnym názorom, že mali žiadať predsedníčku okresného súdu o zmenu notára ako súdneho komisára, keďže podľa vtedy platnej a účinnej právnej úpravy súd mohol odňať vec poverenému notárovi výlučne vtedy, ak tento spôsobil zbytočné prietahy v súdnom konaní. Navrhovatelia v tejto súvislosti podotkli, že odňatie veci nie je súdnym rozhodnutím. Navrhovatelia zároveň uviedli, že predsedníčka okresného súdu vo svojej odpovedi na sťažnosť na prietahy v konaní skonštatovala, že vo veci sa koná a z jej strany nie je potrebné prijímať osobitné opatrenia vo vzťahu k plynulosti konania. Navrhovatelia sú preto toho názoru, že vzhľadom na postoj predsedníčky okresného súdu nebola sťažnosť na prietahy v súdnom konaní účinným prostriedkom nápravy, ktorý by viedol k ukončeniu dedičského konania v primeranej lehote alebo k odstráneniu vzniknutých prietahov v tomto konaní.

7. V záverečnej časti svojich návrhov navrhovatelia zhodne od ústavného súdu požadovali, aby po prípadnom povolení obnovy konania ústavný súd vo veci samej konštatoval porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a aby im priznal úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

8. Podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

9.1 Podľa § 75 ods. 1 zákona o ústavnom súde právoplatné rozhodnutie ústavného súdu možno za podmienok ustanovených týmto zákonom napadnúť návrhom na obnovu konania pred ústavným súdom, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (ďalej len „orgán medzinárodnej organizácie“), vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu. Ustanovenie § 24 písm. c) sa v tomto prípade nepoužije.

9.2 Podľa § 75 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrh na obnovu konania pred ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 20 ods. 1 a 2 obsahovať

- a) označenie rozhodnutia ústavného súdu, proti ktorému smeruje,
- b) označenie rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie, o ktoré sa opiera.

9.3 Podľa § 75 ods. 3 zákona o ústavnom súde návrh na obnovu konania pred ústavným súdom je oprávnený podať ten, kto bol vo veci uvedenej v odseku 1 účastníkom konania pred ústavným súdom a v koho prospech orgán medzinárodnej organizácie rozhodol.

9.4 Podľa § 75 ods. 5 zákona o ústavnom súde návrh na obnovu konania pred ústavným súdom možno podať do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa rozhodnutie orgánu medzinárodnej organizácie stalo konečným, alebo od toho času, keď návrh na obnovu konania pred ústavným súdom mohol byť uplatnený.

9.5 Podľa § 75b zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zistí, že z rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie nevyplýva povinnosť opätovného preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu, návrh na obnovu konania ako zjavne neopodstatnený uznesením odmietne.

10. Ústavný súd už v minulosti judikoval, že ESLP nemá právomoc nariadiť obnovu konania pred ústavným súdom (resp. iným orgánom verejnej moci), jediným predpokladom na záver o opodstatnenosti návrhu na obnovu konania je zistenie, že z rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie vyplýva povinnosť (pre Slovenskú republiku) preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu. Je na štáte, ktorý je zmluvnou stranou dohovoru, aby zvolil potrebné opatrenia na to, aby sa už neporušovali ľudské práva a základné slobody a aby sa ich porušenie napravilo (m. m. III. ÚS 97/2018).

11. Účelom obnovy konania pred ústavným súdom je zabrániť vzniku medzinárodnoprávnej zodpovednosti Slovenskej republiky voči Rade Európy za nesplnenie rozsudku ESLP, ktorým tento orgán Rady Európy uložil Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu. Ak ESLP Slovenskej republike takú povinnosť neuloží, Slovenská republika nemôže znášať zodpovednosť za porušenie rozhodnutia ESLP.

12. Ústavný súd pripomína, že rozhodnutia ESLP sú rozmanité tak z hľadiska formy, ako aj z hľadiska obsahu. Nie každé rozhodnutie ESLP v konaní proti Slovenskej republike zakladá povinnosť Slovenskej republiky v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu. Pre uplatnenie čl. 133 ústavy je rozhodujúca šírka výkladu, ktorým sa vysvetlí význam pojmu „rozhodnutie orgánu medzinárodnej organizácie“.

13. Ak ESLP uloží Slovenskej republike povinnosť, ktorá je rozdielna od povinnosti v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu, či dokonca ak ESLP vôbec neuloží Slovenskej republike nijakú povinnosť za porušenie dohovoru alebo protokolu k dohovoru, podľa čl. 133 ústavy nevznikne ústavne relevantný

dôvod na uplatnenie výnimky z pravidla zákazu podania opravného prostriedku proti rozhodnutiu ústavného súdu. Pri striktnom doslovnom výklade čl. 133 ústavy možno uzavrieť, že ak ústavný súd povolí obnovu konania pred ústavným súdom bez toho, aby EŠLP výslovne uložil Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu, ústavný súd urobí také rozhodnutie v nesúlade s čl. 133 ústavy.

14. Ústavný súd preto preskúmal rozhodnutie EŠLP č. 44005/17 z 8. februára 2018 a z jeho obsahu vyplýva, že EŠLP prijal vyhlásenie o priateľskom vysporiadaní medzi navrhovateľmi a vládou Slovenskej republiky, v ktorom navrhovatelia súhlasili s tým, že sa vzdávajú akýchkoľvek ďalších nárokov voči Slovenskej republike, pričom vláde Slovenskej republiky vznikol záväzok zaplatiť navrhovateľom finančné sumy (ich výška bola uvedená v pripojenej tabuľke) v stanovenom časovom horizonte. Európsky súd pre ľudské práva zároveň konštatoval, že táto platba bude predstavovať konečné riešenie prípadov a námietky uvedené v sťažnostiach navrhovateľov už neboli podrobené žiadnemu ďalšiemu prieskumu.

15. Ústavný súd preto konštatuje, že z predmetného rozhodnutia EŠLP nijako nevplýva pre Slovenskú republiku povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

16. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd návrhy navrhovateľov na obnovu konania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 596/2016 odmietol podľa § 75b zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené, keďže z označeného rozhodnutia EŠLP nevyplýva povinnosť preskúmania napadnutého uznesenia ústavného súdu ústavným súdom. Z uvedeného dôvodu sa ďalšími požiadavkami navrhovateľov uvedenými v petitoch návrhov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2018